

Henki &

elämä

Peltienkeli lentää apuun

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

28.2.2019 ■ numero 4

Ryynäsen
työpaikka
kukki

► sivu 3

Murre
o meijä
äirinkiält

► sivu 5

Viimeinen
palvelus
vainajalle

► sivu 6-7

Toimitukselta

Paastolupaus

Kauppareissu tuli tehtyä autolla, vaikka lyhyen matkan olisi voinut kävellä. Uusi talvitakki oli edullinen, mutta ei kovin kestävä. Taskut repeilivät jo muutaman käyttökerran jälkeen. Halpa hinta houkutti enemmän kuin laatu. Jälkeen päin ostopäätös harmitti.

Tuttuja arjen valintoja monelle meistä.

Pian alkava paasto antaa tilaa hiljentymiselle ja hengellisyydelle, mutta rohkaisee myös vastuullisempaan ja kestävämpään elämäntapaan. Jo useana vuonna toteutettu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Ekopaasto-kampanja innostaa liittymään paastoon tavalla, joka hillitsee ilmastonmuutosta. Paasto antaa mahdollisuuden miettiä omia kulutustottumuksiamme. Tänä vuonna ihmisiä haastetaan tekemään oma paastolupaus.

Kirkko on osaltaan mukana ilmastotalloissa. Valmisteilla olevan ilmastostrategian tavoitteena on hiilineutraali kirkko vuoteen 2030 mennessä. Se on kirkon oma paastolupaus. Tavoitteeseen pyritään muun muassa vähentämällä hiilidioksidipäästöjä ja edistämällä kestävien energiamuotojen käyttöönottoa. Samalla kannustetaan ihmisiä kantamaan vastuuta luomakunnasta.

Jyväskylän seurakunnassa pyritään lähivuosina siirtämään ympäristöystävällisempiin energiatarvikaisuihin kiinteistöjen osalta. Kirkon ympäristödiplomiseurakuntana Jyväskylän seurakunta on listannut omat ympäristöohjelman päätavoitteensa, joita ovat kestävien liikkumistapojen lisääminen, ympäristön huomioiminen tuotteiden ja palvelujen valinnassa sekä sähköisten palvelujen kehittäminen. Kaikessa muussakin seurakunnan toiminnassa pyritään hillitsemään ympäristölle aiheuttavia haittoja.

Perinteisen kristillisen paaston rinnalle on tullut erilaisia tapoja paastota. Tämänkin lehden paastogallup osoittaa, että ihmiset ovat alkaneet entistä enemmän miettiä omia valintojaan ilmaston ja ympäristön kannalta. Kierättäminen, turhien tavaroiden ostamatta jättäminen, lihansyönnin vähentäminen ovat osa ekopaastoa. Ja kuten jutussa todetaan, paasto antaa tilaa myös rauhoittumiselle.

Pienilläkin teoilla on merkitystä. Mikä on sinun paastolupauksesi?

Sirpa Koivisto
Vs. päätoimittaja

Henki & elämä

Kannessa: Suomen Lähetyslentäjien toiminnanjohtaja Janne Ropponen tekee tunnetuksi lähetyslentäjien työtä.

Kuva: Joonas Hartikainen

Kohtaa pyhä

Vietä hetki hiljaisuudessa.

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA
jyvaskylanseurakunta.fi

Marjatta Ryynäsen tapahtumatärpit

- 1** Hiljaisuuden hetki järjestetään aina perjantaisin Kaupunginkirkossa. Ihminen tarvitsee joskus rauhoittumista ja hiljaisuutta. Kaupunginkirkossa se on mahdollista kauniissa ympäristössä.
- 2** Mauno Kuusisto 100 vuotta -juhlahkonsertti su 3.3. klo 15 Taulumäen kirkossa. Osa tuotosta ohjataan Yhteisvastuukeräykseen. Hienoa, että muistetaan vanhan ajan laulajia konsertilla upeassa kirkossamme.
- 3** Lattarimessu su 3.3. klo 11 Kuokkalan kirkossa. Menossa mukana piano, kitara, basso, Del Monte -rummut, tanssiryhmä ja Parasta on laulaa -kuoro. Liikkuvaa, menevää ja elävää musiikkia siis tiedossa.

Mihin tapahtumaan sinä tulisit? Valitse omasi sivulta 12–15. Lue lisää Marjatta Ryynäsestä sivulta 3.

Down

DOWN

Leirikeskusasia uudelleen valtuustoon

Vesalan leirikeskuksen rakentamispäätös tuodaan uudelleen kirkkovaltuuston päätettäväksi toukokuussa. Kirkkoneuvosto hyväksyi Jari Tuukkasen ja 20 muun valtuutetun tekemän aloitteen leiritoiminnan ja kiinteistöjen kehittämissuunnitelman eteenpäin viemisestä.

Vesalan hankesuunnitelma oli kirkkovaltuuston käsittelyssä edellisen kerran joulukuussa. Kirkkovaltuuston enemmistö oli rakentamisen kannalla, mutta päätöksen hyväksyminen olisi vaatinut 2/3 määräenemmistön. Ennen kirkkovaltuuston toukokuista kokousta Vesalan hankesuunnitelma päivitetään rakentamisaikataulun ja kustannusten osalta.

Kirkko avasi uuden kastesivuston

Kirkko on avannut uuden kaste.fi-sivuston, jossa nostetaan esille kasteen merkitystä ja mahdollisuuksia tehdä vauvan ensimmäisestä juhlasta, ristiäisistä, koskettava ja perheen itsensä näköinen tilaisuus. Sivustolla kerrotaan myös kummien valinnasta ja mitä odotuksia kummiuteen liittyy.

Uusia raamatunkäännöksiä 66 kielelle

Raamattu on edelleen maailman käännetyin kirja. Viime vuonna uusia raamatunkäännöksiä valmistui 66 kielellä. Kaikkiaan maailman 7 350 kielestä koko Raamattu on käännetty 692 kielelle, joita puhuu 5,6 miljardia ihmistä. Kasvavia painopistealueita ovat viittomakieliset sekä pistekirjoituksella toteutetut raamatunkäännökset.

Kampanja kehottaa kohtaamiseen

Amnesty International, Kirkon Ulkomaanapu ja Suomen Punainen Risti yhdistävät voimansa oikeudenmukaisemman Suomen puolesta Vain ihmisiä -kampanjassa, jonka keskiössä on kohtaaminen ja tuntemattomaan tutustuminen. Kampanja haastaa kohtaamaan itselle tuntemattomia, erilaisista taustoista tulevia ihmisiä niin kasvotusten kuin verkossa.

Keväen aikana järjestetään lämminhenkisiä kohtaamiskahvilaita, joissa osallistujat pääsevät ohjatusti jakamaan tarinoita elämästään itselleen tuntemattomien ihmisten kanssa. Kohtaamiskahvila järjestetään kevään aikana myös Jyväskylässä.

Marjatta Ryynäsen kukkakauppa ja hautaustoimisto Puistokadulla palvelee asiakkaita kohta 50 vuoden kokemuksella. Kauppiiaan omaa silmällä miellyttävät kaikki kukat ja koko värien kirjo.

Kukkakauppaa suvun perintönä

Marjatta Ryynäsen elämäntyö ja elämäntapa on pitää kukkakauppaa. Perheyrietyksessä toimivat kaikki kolme lasta ja osa seuraavaakin sukupolvea.

MINNA PALOVAARA teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

ruusuja on saatavilla. Kesäkukat ovat pääasiassa kotimaisia.

määrää kukkia. Nykyisin valkoinen ei ole vain suvun kukka, eikä keltaisen hyljätyt väri.

myös värjättyä ja haetaan uudenlaista ilmettä. Teemme hyvin monen tyylisiä sidontoja.

Miksi sinusta tuli kukkakauppias?
Vanhempani myivät Jyväskylän torilla vihanneksia ja kukkia. Perustin oman torikojuun, ja siitä toiminta lähti suvun perintönä. Aloitimme mieheni kanssa nykyisellä paikalla kukkatukuliikkeen vuonna 1970, ja pian toiminta laajeni vähittäismyyntiin. Nykyisen yritysnimen rekisteröin 1983.

Onko työssäsi raskaita puolia?
Kukkakaupan yhteydessä toimii hautaustoimisto, ja kohtaan työssäni surevia omaisia. Ihmisen suru herkistää joka kerta. Nuoren ihmisen tai pienen vauvan kuolema koskettaa vielä enemmän.

Millainen on tyypillinen miesasiakas kukkakaupassa?
Miesasiakas on oikein mukava, mutta hän ei välttämättä tiedä, milloin kukkaa on etsimässä. Juttumalla selvitämme käyttötarkoituksen. He luottavat aika paljon siihen, mitä ehdotamme. Aiemmin miehet ostivat nimenomaan ruusuja, mutta nykyisin heillekin soidetaan monenlaisia kimppejä.

Miten hautajaiskukat ovat muuttuneet?
Kukitetut seppeleet ovat jääneet oikeastaan kokonaan pois. Nykyisin käytetään hautavihkoja ja -kimppejä. Hautajaisvieraat saattavat myös laskea vain yhden muistikukkasen.

Mikä on suosikkikukkasi?
Se vaihtelee mielen ja ajan mukaan, ja pidän kaikista väreistä. Uutuudet ovat yleensä suosikkeja. Omassa morsiuskimpussani oli aikoinaan tummanpunaisia ruusuja.

Millaisia kukkia ostetaan naistenpäivänä?
Silloin on runsaasti miehiä kukkaostoksilla. Ruusuja kysytään ylivoimaisesti eniten.

Millainen on kaunis kukkakimppu?
Kauneus on aina katsojan silmässä. Värien ja muotojen runsaudesta löytyy jokaiselle jotakin.

Onko kukkien sidonnassa trendejä?
Juuri nyt suositaan luonnon materiaaleja. Kimppuihin käytetään oksia

Mistä tilaatte kukat myyntiin?
Kukat tulevat pääosin Hollannista ja Hollannin kautta ympäri maailmaa. Neilikat esimerkiksi tulevat Kolumbiasta, ruusuja tulee pääosin Hollannista mutta myös Afrikasta ja jonkun verran Ecuadorista.

Mitä kukkia kysytään eniten juuri nyt?
Eniten menee leikkokukista sidottuja kukkakimppejä. Tulppaneja kysytään paljon. Ruusua ja neilikkaa myymme ympäri vuoden.

Liittyykö kukkien väriin tai lukumäärään yhä merkityksiä?
Kukkiin liittyvät säännöt ovat väistyneet. Ennen vanhaan kimpussa ei saanut olla vaikkapa paritonta

Onko kotimaisia kukkatoimittajia?
EU:n myötä kotimaisten kukkien kasvihuonetuotanto notkahti. Kysyntä on taas kasvanut ja kasvatus lisääntynyt. Joulun alla saamme kotimaisia joulutähtiä, tulppaneita ja huysintteja. Syksyisin krysanteemi-ruukkuja ja keväisin ruukkunarsiseja. Myös laadukkaita kotimaisia

Kolumni

Mitä minusta jää,
kun kuolen?

Kysymys on haastava ja vähän pelottavakin. Omaa kuolemaa ei tee mieli ajatella. Korkeintaan se mietityttää, millainen kuoleman prosessi on. Onko se kenties kivulias? Kestääkö se pitkään?

Mutta millaista elämä on sen jälkeen, kun ihminen on kuollut, sitä juuri kukaan ei ainakaan ääneen pohdi. Ihmisen mieli ei oikein tai-vu ajatukseen, ettei häntä ole. Miten ajatella sellaista, mitä ei ole? Ja toisaalta, ehkä kuolevalle ei ole kovin tärkeää se, miten elämä jatkuu hänen jälkeensä. Hänen elämänsä on kuitenkin päätynyt. Jälkeen jäävät jatkavat omalla tavallaan. Kuoleman äärellä pohditaan paljon enemmän sitä, millaista elämä oli ennen kuolemaa. Haetaan eletyn elämän merkitystä.

Kuitenkin me tiedämme, että tulee aika, jolloin meitä ei enää ole. Mitä meistä silloin on jäljellä? Muistoja, maatuva ruumis tai tuhka, perintö jälkeläisille?

Sairaalan kappelissa me sairaalapapit pidämme saattohartauksia, kun vainajaa haetaan. Läsnä ovat yleensä vain lähimmät omaiset. Silloin luen usein Psalmia 103:

”Ihmisen elinaika on niin kuin ruohon: kuin kedon kukka hän kukkoitaa, ja kun tuuli käy yli, ei häntä enää ole eikä hänen asuinsijansa häntä tunne.”

Minulle tämä kuvaa sitä, että olemme yhtä katoavaisia kuin kaikki kasvit ja eläimet. Samalla tuo psalmi henkii kuoleman lohduuttomuutta. Jotenkin se myös loukkaa itsetuntoani. En haluaisi olla noin mitätön. Onko elämäni ponnisteluilla ja työllä mitään arvoa, koska kohta kukaan ei muista minua? Viidenkymmenen vuoden kuluttua ehkä vain lapset ja lastenlapset tai sukututkijat muistavat nimeni. Katoavaa on maallinen kunnia. Onko kaikki siis pelkkää turhuutta, kuten Saarnaaja totesi? Psalmi 103 kuitenkin jatkuu:

”Mutta Herran armo pysyy ajasta aikaan, se on ikuinen niille, jotka pelkäävät ja rakastavat häntä. Polvesta polveen ulottuu hänen uskollisuutensa kaikkiin, jotka pysyvät hänen liitossaan.”

Yhtäkkiä katoavaisuuden ja lohduuttomuuden harmauden keskellä loistaa valo. On sittenkin jotain pysyvää. Jumala muistaa minut, vaikka kaikki muut unohtaisivat. Hänelle olen elävä silloinkin, kun olen ihmisille kuollut. Tähän ajatukseen Jeesuskin liittyi, kun hän sanoi Jumalan olevan elävien Jumala. Jumalalle kaikki elävät.

Heikki Lepoaho
Johtava sairaalapastori

Tänään rukoilen

Kärsivällisyyttä vastoinikäymisiin

Tänään tunnen voimattomuutta, kun suurin haaveeni taas lykkääntyy. Anna minulle kärsivällisyyttä ja malttia mennä pienin askelin eteenpäin.

Mies, 27

Mitä
jäljelle
jää

Yhä useampi meistä valitsee itselleen tai läheiselleen tuhkahautauksen. Viime vuonna Jyväskylän krematoriossa tehtiin keskimäärin 31 tuhkausta viikossa.

MINNA PALOVAARA teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Krematoriossa työskentelevälle elämän rajallisuus käy jokaisen vainajan kautta todeksi, ja kuoleman kohtaaminen on osa työtä. Erityisammattimies Markku Moision omaa näkemystä työ ei ole juuri muuttanut.

– Kuolema on minulle tuttu asia, eikä se pelota minua. Alussa työ saattoi tulla uniin, koska se oli uutta. Enää ei tule. Hyvä työyhteisö auttaa jaksamaan, eikä täällä tarvitse totisena koko ajan olla.

Ihan jokaiselle Moisio ei krematoriotyötä suosittelle. Tietty etäisyys on pidettävä ja työhön tulee ottaa ammattimainen asenne.

– Ei pidä alkaa ajatella liikaa. Ilmeisesti minulla on riittävän tyhjää päässä, Moisio naurahtaa.

Krematoriotyö on aika yksinäistä ja vaatii tarkkuutta papereiden suhteen. Hautaus-toiminta perustuu asiakirjoihin, joiden perusteella vainaja tunnistetaan ja tiedetään, kenelle uurna luovutetaan. Arkku avataan vain, jos omaiset niin toivovat ja heidän läsnä ollessaan.

Moisio kohtaa surevia omaisia kappelin siunaustilaisuuksiin liittyvässä työtehtävissä sekä uurnan luovutuksen ja uurnan laskun yhteydessä.

– Omaisille tilanne on luonnollisesti joka kerta ainutlaatuinen, hän toteaa.

Työnjohtaja Ari Leppämäki tapaa omia yleensä siinä vaiheessa, kun he tulevat katsomaan läheiselleen hautapaikkaa. Heitä saattaa saapua paikalle myös ilman ennakkoilmoitusta. Silloin Leppämäki siirtää muut työt syrjään.

” Onhan tämä aika
harvinainen ammatti.

– Me olemme täällä juuri heitä varten. Ihmisten kohtaaminen on äärettömän tärkeää. Sitä painotan aina uusille työntekijöille.

Molemmat miehet tuntevat Jyväskylän krematorion työtehtävät hyvin. Tuhkaamisprosessia tai uunien käyttöä ei opeteta missään koulussa, vaan oppia saa työtä teke-mällä ja kokeneen tekijän opastuksessa.

Moision tehtävät Mäntykankaan hautausmaalla vaihtelevat haudankaivuusta monenlaisiin rakennus- ja huoltotoihin. Kalustoa löytyy puistonpenkeistä alkaen ja koneita ruohonleikkureista kaivinkoneisiin. Ne kaikki huolletaan ja pidetään toimintakunnossa. Lumityöt ja hiekoitus työllistävät talvisin, kunnes pakkasten jälkeen alkavat kevättyöt. Krematoriotyö kuuluu erityisammattimiehen tehtäväkuvaukseen, mutta siitä on myös mahdollisuus kieltäytyä.

– Ketään ei voi pakottaa työskentele-

mään krematoriossa, eikä työhön soveltu- vuutta voi tietää etukäteen. Lähtökohta on aina henkilön oma suostumus ja se, miten hän tehtävän kokee, Leppämäki sanoo.

Edellisessä työpaikassaan Moisio sulatti rautaa ja terästä valimolla. Se oli kovaa työtä kuumissa olosuhteissa. Yhtymäkohtia nykyisiin tehtäviin löytyy, vaikka työn sisältö onkin toinen.

– Onhan tämä aika harvinainen ammatti, mutta ei sen kummempaa työtä. Fyysisesti kevyempää tämä on kuin valimohommat. Se sopii minulle, koska ikää on jo kertynyt. Viihdyn täällä hyvin, vaikka palkka onkin huomattavasti pienempi, Moisio vertaa.

Yhden vainajan tuhkaus kestää tunnista vajaaseen kahteen tuntiin, ja lämpötila uunissa nousee korkeimmillaan 1 200 asteeseen. Korkean lämpötilan ansiosta palaminen on puhdasta, eikä ilmaan pääse juurikaan hiukkaspäästöjä. Syntyvä savu poltetaan vielä jälkipolttotilassa.

Tuhkaaminen on ohi, kun arinalla ei ole enää lainkaan palavaa ainesta. Sen jälkeen tuhka siirretään uunin jäähdetykskaloon, ja uuni hoitaa myös jäähdetyksen automaattisesti. Lopuksi tuhka hienonnetaan tasalaatuisiksi tiukkamylyssä ja siirretään uurnaan.

Uurnia on hyvin monenlaisia. Osa on ostettu hautausoimiston valikoimista, mutta moni valitsee itse tehdyn uniikkikappaleen.

– Välistä tulee vastaan todella taidokkaita ja tyyliillä valmistettuja uurnia, Moisio kertoo.

Jäljelle jäävä tuhka on suurelta osin luujauhoa, koska tiivis luu ei haihdu palamisen yhteydessä. Aikuisesta vainajasta syntyy keskimäärin neljä litraa tuhkaa.

Arkkujen niitit ja muu tuhkauksessa syntyvä metallijäte toimitetaan kierrätykseen. Muu jäljelle jäävä metalli on yleensä titaanista valmistettuja tekoniveliä: polviniveliä, lonkkaniveliä tai luun tukemiseen käytettyjä tukirautoja. Hammaspaikat palavat, kuten hampaatkin.

Sydämentahdistimet ja muut sähköiset laitteet poistetaan sairaalassa kuoleman jälkeen, koska paristot saattavat räjähtää polttouunissa ja aiheuttaa tulipaloja ja muita vaaratilanteita.

– Tarkistamme aina, että hautauslupomakkeessa on lääkärin merkintä sähköisistä laitteista. Toisinaan joudumme pyytämään selvitystä erikseen, koska ilman sitä tuhkausta ei voi turvallisuussyistä tehdä, Leppämäki sanoo.

Tuhannen vuosittaisen hautausoimituksen raja ylittyi Jyväskylässä viime vuonna ensimmäisen kerran. Arkkuhautaukset vähenevät ja tuhkahautaukset lisääntyvät. Vuonna 2013 tuhkahautauksia oli puolet kaudesta hautausoimituksista ja viime vuonna luku oli jo 61,7 prosenttia.

Krematorion ympäristölupa edellyttää, että toiminnasta raportoidaan vuosittain. Muun muassa tuhkaustilaa, uunien polttoaineen käyttömäärää, metallijätteen käsittelyä ja uunien päästöarvoja seurataan.

Hautausoimintaa säätelee Hautausoimilaki. Sen mukaan krematorion ylläpitäjä saa luovuttaa tuhkan vain haudattavaksi tai muulla tavoin pysyvästi yhteen paikkaan si- joitettavaksi. Uurnan luovutukseen liittyvillä asiakirjoilla tehdään selvitys siitä, minne tuhka aiotaan sijoittaa.

” Kuolema on
minulle tuttu asia.

Uurna voidaan laskea myös muualle kuin hautausmaalle, kunhan pyydetään kirjallinen lupa alueen omistajalta. Joillekin alueille tuhkan haataaminen ja sirottelu on sallittu yleisluvalla, jolloin erillistä lupaa ei tarvita. Viimeinen leposija voi löytyä vaikkapa Lapin tunturilta Metsähallituksen määrittelemältä alueelta.

Vesialueille luvan myöntävät kalastuskun- nat. Jyväskylässä kaupunki on osoittanut tietyt vesialueet tuhkan sirottelua varten.

Markku Moision mielestä tuhkaaminen on arvokas viimeinen tapahtuma ihmisen elonkaressa. Se on myös paras tapa tulla haudatuksi.

Tiesitkö?

Jyväskylän krematorio

- Valmistui Mäntykankaan hautausmaalle 1995.
- Palvelee Jyväskylän kaupungin lisäksi koko Keski-Suomen aluetta.
- Laajennettiin 2011, jolloin otettiin käyttöön toinen polttouuni.
- Vuonna 2018 tehtiin 1 626 tuhkausta.
- Viime vuonna Jyväskylässä haudattiin 1 017 vainajaa, josta tuhkattiin 61,7 prosenttia.

Unelma sai siivet

Palvelu ja auttaminen korostuvat lähetyksentäjien työssä.

Lähetyksentäjä Janne Ropponen lensi pienlentokoneilla Ugandassa, Tansaniassa ja Mongoliassa seitsemän vuoden ajan. Koneilla kuljetetaan muun muassa avustustarvikkeita ja auttajia vaikeakulkuisissa maastoissa.

PÄIVI ESKELINEN teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Elämää nähnyt pienlentokone kerää uteliaita ympärilleen kauppa-keskus Sepän aulassa. Sen maalipinta on haalistunut ja naarmuuntunut, siivet ovat saaneet osua Afrikan viidakoissa.

Suomen Lähetyksentäjien toiminnanjohtaja, liikennelentäjä **Janne Ropponen** taputtelee konetta hellästi. Tämä kone jaksoi tehdä 20 vuotta lähetyksentoja kymmenessä eri Afrikan maassa.

Eläkkeelle kone ei silti joutanut. Sitä on käytetty Suomessa uusien lähetyksentäjien koulutuskoneena ja nyt parin vuoden ajan se on kulkenut kauppa-keskuksissa ja erilaisissa tapahtumissa kertomassa lähetyksentäjien työstä.

Ropponen aloitti lähetyksentäjänä Ugandassa vuonna 1998. Hän lensi pienlentokoneilla seitsemän vuoden ajan kuljettamassa ihmisiä ja avustustarvikkeita vaikeakulkuisiin paikkoihin myös Tansaniassa ja Mongoliassa.

Vielä 1990-luvun alussa Janne Ropponen opiskeli Jyväskylässä taloustiedettä. Muutokuormassa Pieksämäeltä matkaan kulkeutui *Uusi testamentti* ja *Psalmi*-kirja.

– Kuuluin kirkkoon, minut oli kastettu ja rippikoulun olin käynyt, mutta hoksasin että tämä kirja on jäänyt lukematta.

Ropponen kuvailee, kuinka hän Kortepohjan ylioppilaskylän solu-uunnossa luki kirjaa ja ajatteli elämänsä.

– Ymmärsin, että minusta on pidetty huolta. Nuoruuden vaikeuksissakin rukouksiini oli vastattu, kun asioita jälkikäteen tarkastelin.

Matteuksen evankeliumi päättyi lähetyksenkäskyyn: Menkää ja tehkää kaikki kansat mi-

nun opetuslapsiksi.

Ropponen kertoo syntyneensä ajatuksista, mutta hän ei tiennyt, mitä käsky voisi hänen elämässään tarkoittaa. Lentämisestä innostuneen ystävän neuvosta hän hakeutui lentolupakurssille ja sitä kautta löysi kansainvälisen, lähetyksentäjien MAF-järjestön.

Kansainvälisen koulutuksen jälkeen hän pääsi kenttätöihin.

» Tämä kone jaksoi tehdä 20 vuotta lähetyksentoja.

Elämä lähetyksentäjänä tuntui merkitykselliseltä. Pienlentokoneilla lennätettiin ihmisiä, avustustarvikkeita, ruokaa, juomaa

ja lääkkeitä sekä postia. Potilaskuljetuksia oli paljon.

Lähetyksentäjät toimivat yhteistyössä paikallisten terveydenhoidon ammattilaisten kanssa. Afrikan syrjäisiltä seuduilta on matkaa sairaaloihin, eikä potilaitten tai avustustarvikkeiden, esimerkiksi rokotteen kuljetus maitse ole aina mahdollista.

Työssä on omat riskinsä. Ropponen myöntää, että Ugandassa turvattomuus oli syy, miksi lentokoneita tarvittiin. Maanteitse matkustaminen oli monille alueille vaarallista. Häntäkin ehdittiin laskeutumisvaiheessa viime tipassa varoittaa kiitoradan lähellä olevista aseellisista taisteluista.

– Oikeastaan koko Etelä-Sudan oli sotatoimialuetta, sen verran sekasortoinen oli silloinkin tilanne siellä. Lentojen turvallisuusriskkejä arvioidaan säännöllisesti, mutta

tarvitaan myös paikallisten ystävien apua vaarojen paikantamisessa, hän kertoo.

Haasteellisia saattavat olla myös asuinolot. Ropponen mainitsee esimerkiksi Mongolian ankan ilmastoin ja alueen suuret saasteongelmat. Lähisten ihmisten jääminen Suomeen on sekin oma juttunsa.

» Eivät paikalliset aina tienneet, että olemme kristittyjä.

– Nythän on yhteydenpito kotiin helpompaa, kun on kännykät ja Skype käytettävissä. Toisaalta on helppo iloita upeista kokemuksista ja vieraanvaraisista, ystävällisistä ihmisistä.

– Uganda ja Mongolia ovat hienoja maita. Ihmiset, kulttuuri ja maisemat ovat jääneet ikuisesti mieleeni.

Työssä korostuu palveleminen ja auttaminen periaatte. Ropponen koki tekevänsä julistustyötä käytännön tasolla.

– Eivät paikalliset aina tienneet, että olemme kristittyjä. Kun se selvisi heille, he totesivat kristittyjen tekevänsä hyviä asioita. Näin palvelu on julistusta, Ropponen määrittelee.

Lentäminen lähetyksimaissa oli iso osa elämää, mutta työ on rankkaa. Ropponen työskentelee nykyään Finnairin liikennelentäjänä ja matkat suuntautuvat pääasiassa Aasian kohteisiin.

– Ajattelin Ugandaan lähtiessä, että kokemus pienkoneiden lentämisestä ei auttaisi lentouralla myöhemmin Suomessa, mutta toisin kävi.

Viimeisen kerran hän palasi lähetyksentäjien ohjaimiin vuonna 2006, kun kentällä kaivattiin lomittajaa. Ropponen huomasi kuitenkin, että tehtävä vaatii päätoimista paneutumista, joten Mongoliassa tehdyt lennot ovat nyt takana ja rikkaina kokemuksina mielessä.

Hänen sydämensä on lähetyksentäjien järjestötoiminnassa. Tarkoitus on tehdä työtä tunnetuksi ja samalla pitää yllä suomalaisten lähetyksentäjien ja -mekaanikkojen verkostoa.

– Pelastava lento tuo ihmisten elämään myönteisiä asioita. Unelmani ihmisten palvelemisesta sai siivet.

OH-MAF on esillä Kauppakeskus Sepän aulassa 12.3. saakka.

Tiesitkö?

■ MAF (Mission Aviation Fellowship) on vuonna 1945 perustettu kristillinen järjestö, joka operoi pienlentokoneita kehitysmaissa alueilla, missä etäisyydet ovat pitkiä, maantiet puuttuvat tai ne ovat vaikeakulkuisia ja turvattomia.

■ Suomen Lähetyksentäjät -yhdistyksen tarkoituksena on tukea lähetyksentäjien ja avustustarvikkeiden kouluttamista ja valmentamista lentäjiä ja muuta henkilökuntaa sekä auttamalla heitä hakeutumaan lähetyksentäjien eri tehtäviin.

■ Lisätietoja www.maffi

Rippikoulun suosio on pysynyt vahvana

Rippikoulu tavoittaa yhä valtaosan ikäluokan nuorista.

SIRPA KOIVISTO, KIRKON VIESTINTÄ, teksti
JOONAS HARTIKAINEN, kuva

Rippikoulun suosi jatkuu Jyväskylän seurakunnassa vahvana. Rippikouluun osallistuu vuosittain reilu tuhat nuorta. Viime vuonna rippikoulun kävi 1 184 nuorta, joista 15-vuotiaita oli 1 118 eli 83 prosenttia koko ikäluokasta.

Suosion taustalla on laadukas rippikoulu- ja nuorisotyö, vahvistaa Jyväskylän seurakunnan rippikoulupäppi Ville Tikkanen.

– Meillä on hyvät ja taitavat työntekijät, joilla on valtavasti kokemusta ja osaamista. Lisäksi isoseit tuovat sitoutumisensa ja taitojensa kautta luovuttamattoman osan riparien onnistumiseen.

Tikkanen iloitsee erityisesti siitä, että rippikoulu vetää myös niitä nuoria, jotka eivät kuulu kirkkoon.

Viime vuonna toteutetussa kyselyssä nuoret antoivat rippikoululle kouluarvosanaksi lähes yhdeksän.

Rippikouluun tulee yhä paljon kirkkoon kuulumattomia nuoria, joista suurin osa liittyy kirkkoon rippikoulun aikana. Rippikoulu on osa nuorisokulttuuria ja siksi se tavoittaa yhä valtaosan ikäluokan nuorista.

Rippikoulun kehittämiseen on Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa kiinnitetty paljon huomiota. Viimeinen uudistus oli vuonna 2017 valmistunut valtakunnallinen Suuri Ihme -rippikoulusuunnitelma, joka korostaa muun muassa

Nuorilla on entistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa rippikoulun suunnitteluun ja toteutukseen.

nuorten osallisuutta rippikoulun suunnittelussa ja toteutuksessa.

– Pyrimme siihen, että nuoret saisivat vaikuttaa rippikouluun entistä vahvemmin. Nuorten työntekijöiden ja perheiden palaute on tässä tärkeässä asemassa. Nuorten itsearviointi on yksi kanava arvioida ja kehittää työtä, Tikkanen toteaa.

Rippikoulutyön osalta eniten huolta aiheuttaa leirikeskustöiden viivästyminen.

– Jyväskylässä riparilaisia on niin paljon, että omien leiritilojen tarve on yhä ajankohtainen, vaikka suuri määrä ripareita joudutaan silti jär-

jestämään muulla. Riittävien ja asianmukaisten tilojen puute on lähivuosina iso kysymys, Tikkanen sanoo.

Koko maassa rippikouluun osallistui viime vuonna yhteensä 48 133 henkilöä, joista 15-vuotiaiden osuus oli 45 610 eli 77,3 prosenttia koko ikäluokasta. Rippikouluprosentti laski edellisvuodesta puoli prosenttia. Kirkon 15-vuotiaista jäsenistä rippikouluun osallistui 91 prosenttia. Aikuisrippikoululaisia oli yhteensä 1 034. Rippikouluprosentti on laskenut

loivasti 2010-luvulla, mutta rippikoulun suosio on edelleen hyvä.

– Jos enemmän kuin 3/4 ikäluokasta osallistuu rippikouluun, voidaan puhua rippikoulun vahvasta asemasta osana suomalaista nuorisokulttuuria. Kirkosta eroaminen näkyy myös rippikouluilastoissa, vaikka kirkkoon kuulumiseen verrattuna rippikoulun suosio on varsin suurta, sanoo rippikoulutyön asiantuntija Jari Pulkkinen Kirkkohallituksesta.

Tutkimuksen mukaan nuoret ovat rippikouluun erittäin tyyty-

väisiä, sillä viime vuonna toteutetussa kyselyssä nuoret antoivat rippikoululle kouluarvosanaksi lähes yhdeksän.

– Rippikouluilla on nuorten keskuudessa hyvä maine ja rippikoulun jatkuva kehittäminen niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti on avainasemassa tulevaisuuden rippikouluja mietittäessä. Tutkimusten perusteella me tiedämme nuorten olevan tyytyväisiä rippikouluun, mutta yhtenä haasteena on kirkkoon kuulumattomien nuorten tavoittaminen, Pulkkinen toteaa.

Taululahjoitus Yhteisvastuun hyväksi

Jyväskyläläinen taiteilija Eija Luukkanen on lahjoittanut taulun Yhteisvastuukeräykseen. Akvarelliteos *Tuulen kukat* myydään eniten tarjoavalle ja varat käytetään lasten ja nuorten hyväksi.

– Lasten asia ovat minulle tärkeä, siksi halusin tehdä jotakin keräyksen hyväksi, muun muassa reumalasten kummina toimiva Luukkanen kertoo.

Tuulen kukat -teos on esillä Kaupunginkirkossa.

voi jättää osoitteella sami.junttila@evl.fi.

Taiteilijan töihin voi tutustua laajemmin Kipinän näyttelyssä Kauppakeskus Sepässä. Luukkanen öljyväritöitä, akvarelleja ja lastentauluja on esillä Kipinässä 13.3. asti.

Osallistumalla Yhteisvastuukeräykseen olet mukana tukemassa lasten ja nuorten koulutusta Suomessa ja maailman katastrofialueilla.

yhteisvastuu.fi

YHTEISVASTUU

JYVÄSKYLÄN
YKKÖSAPTEEKKI

Seppälän Citymarket

Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18

www.jyvaskylanykkosapteeppi.fi

Avoin keskusteluilta

ti 12.3. klo 19-21

Aalto-sali, Väinönkatu 7

Mukana toimittaja FT Päivi Hasu, Fidan toiminnanjohtaja Harri Hakola, Suomen Lähetysseuran kehitys yhteistyöpäällikkö Katri Leino-Nzau, akatemiaturkija, dosentti Tiina Kontinen ja vaikuttamistyön asiantuntija Katja Köykkä Fidasta. Musiikista vastaavat laulaja-lauluntekijä Satu Nyqvist ja pianisti Juho Leppänen. Vapaa pääsy.

kp KIRKKOPÄIVÄT JA LÄHETYSJUHLAT JYVÄSKYLÄSSÄ 17.-19.5.2019

ESIINTYJINÄ: Tommi Kalenius ja Ninni Poijärvi, Movetronista tuttu Päivi Lepistö & Daffy Terävä ja Kahden Maan Kansalaiset

Kohti Kirkkopäiviä

Askel 3 #parempitulevaisuus

Musiikkitapahtuma nuorille ja nuorille aikuisille
Sepän Kipinässä lauantaina 30.3. klo 16.00

www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi

kp KIRKKOPÄIVÄT JA LÄHETYSJUHLAT JYVÄSKYLÄSSÄ 17.-19.5.2019

LAKIASIANTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689
Kauppakatu 28 huoneisto 24
40100 Jyväskylä
riitta@lakikivela.fi
www.lakikivela.fi
perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

Yliopistonkadun Kukka ja hautastoimisto
Kaukka alaan liittyvät palvelut 40 vuoden kokemuksella.
Sidontatyöt eri tilaisuuksiin.
Yliopistonkatu 42
40100 Jyväskylä
Puh. (014) 612 404
0400-640 231
Avoinna: ma-pe 9-17,
la 9-14, muulloin sop.muk.
kari.takanen@kukkajahautastoimisto.fi

IDA ELINA
SU 17.3. KLO 16
KIPINÄ
Kauppakeskus Seppä
Ahjokatu 5, 2 krs.
LIPUT 15 €
Liput myös ennakkoon Kipinässä.
Tervetuloa!
JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA
KRISTALLI

Ilmoittaja!
Henki & elämä -lehden ilmoitusmyynti:
Pirjo Teva
040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi
KOTIMAA

Uutisia hyvässä hengessä!

KAIKKEA KIVAA KOTIIN KEITTIÖTUNING
WWW.KEITTIOTUNING.FI

Henki & elämä

KIRKON KESKUSTELUAPUA
Luottamuksella, sinua kuunnellen

Puhu, se auttaa.

Palveleva puhelin
0400 22 11 80
Arkisin 18-01,
viikonloppuisin 18-03

Palveleva chat

Palveleva netti

Palveleva kirje
PL 210, 00131 Helsinki

kirkonkeskusteluapua.fi

Pertti Jokela: ”Lämmitykseen ei käytetä muita kuin luonnontuotteita eli uusiutuvaa halkoa.”

Kirsi Jääskeläinen: ”Puhelimia ei vaihdeta, ennen kuin ne ovat rikki tai käyttökelvottomia.”

Ritva Finnbäck: ”Television katselusta voisi paastota. Sitä jää helposti kiinni joihinkin sarjoihin.”

Mikko Kreivi: ”Voisin luopua hetkeksi puhelimesta ja ajatella lihansyönnin vähentämistä.”

Liiallisesta ajattelustakin voi paastota

Viime vuosina paastoamisen käsite on laajentunut koskemaan ruoan lisäksi myös arkielämän valintoja ja niiden merkitystä ympäristölle.

HEIKKI IMPIÖ teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Läntisissä kirkoissa laskiaistiistain jälkeisestä tuhkakeskiviikosta alkaa 40 päivää kestävä paastonaika, joka päättyy pääsiäislauantaihin. Kieltäytyminen ruoasta kokonaan tai tietyistä ruokalajeista on paaston vanhimpia muotoja.

Arki-iltapäivänä jyväskyläisessä ostoskeskuksessa tehdyssä pikakyselyssä helsinkiläinen Ritva Finnbäck oli haastateltavista ainoa, jolla on omakohtaista kokemusta ruoasta paastoamisesta.

– Olen paastonnut, mutta en

mitään pitkiä aikoja. Neljänkin päivän paaston aikana huomaa, että tulee vähemmällä toimeen, Finnbäck kertoi.

– Kristittyinä olen tosin havainnut, että ei se paasto minusta paljoa pyhempää tee.

Viime vuosina paastoamisen käsite on laajentunut. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Ekopaastokampanja innostaa suomalaisia liittymään pääsiäispaastoon tavalla, joka osaltaan auttaa myös hillitsemään ilmastonmuutosta.

Mikko Kreivi voisi luopua hetkeksi puhelimesta ja ajatella lihan-

syönnin vähentämistä.

– Ostan myös vähemmän valmiiksi pakattuja muovituotteita ja yritän kierrättää muovia parhaani mukaan.

» Neljänkin päivän paaston aikana huomaa, että tulee vähemmällä toimeen.

Kirsi Jääskeläisen taloudessa tavaroita käytetään niin pitkään kuin ne kestävät. Ostopäätöksissä painavat eniten laatu, ja ruoan suh-

teen suositaan lähituotantoa. Energiaa säästyy pitämällä huonelämpötilat matalina ja käyttämällä omia puita lämmityksessä. Jääskeläisellä on myös hyviä kokemuksia toisenlaisesta paastosta, jonka oppii harjoittelemalla.

– Sosiaalisesta mediasta, liiasta ajattelusta ja asioiden analysoinnistakin voi paastota. Välillä voi vain rauhoittua olemaan tässä hetkessä.

Pertti Jokelan auto kulkee edelleen fossiilisella polttoaineella, mutta koti lämpenee kotimaisella halolla. Matkustelusta Jokela ei ole

aikonut vielä luopua, vaikka se olisi järkevää jo puhtaan säästönkin kannalta.

Suuri elämänmuutos tapahtui 50–60 vuotta sitten, kun hän luopui tupakasta.

– Alkoholi voisi olla seuraavana listalla. Olen jo 95-prosenttisesti päässyt siitä eroon.

Nautintoaineiden lisäksi Jokelainen aikoo luopua hankinnoista, joita ei välttämättä tarvitse.

– Usein kaupassa tulee mieleen, että ostaisinko tuon. Sitten pohdin, että tarvitsenko minä sitä, ja jos tarvitsen, niin onko se siltikään välttämätön.

Elämästä

Pienen lapsen äiti nukkuu hyvin

HEIKKI IMPIÖ teksti ja kuva

Olen **Kreetta Eskola**, 24, lähtöisin Kärämäeltä 12 lapsisesta perheestä. Seitsemäntoistavuotiaana irtauduin vanhoillislestadiolaisuudesta ja valitsin oman tieni. Arvo maailmamme eivät kohdanneet, ja halusin elämäntäni toisenlaisia asioita.

Muutos ei kuitenkaan katkaissut välejä perheeseen, vaan yhteydet ovat säilyneet hyvinä pesäeron jälkeenkin. Nyt minulla on oma perhe ja elämäni keskiössä on puolivuotias **Lenni**-poika. Olen aina ollut lapsirakas. Johtuneen siitä, että

olen kasvanut isossa sisaruskatraassa. Pojallani on peräti 39 serkkuja.

Kotoa lähdön jälkeen ehdin asua monella paikkakunnalla. Jyväskylässä olemme asuneet vajaat kaksi vuotta. Ensimmäistä kertaa meillä on se tunne, että tämä ei ole vain väliaikaista, vaan paikka tuntuu oikeasti kodilta. Olen sosiaalinen ja puhelias, mutta tykkään olla paljon ihan yksin tai vain oman perheeni kanssa. Luonto on minulle tärkeä. Ulkoilemme paljon ja teemme vaunulenkkejä. Mieheni kanssa käymme myös vuorotellen

salilla kuntoilemassa.

Moni pikkulapsen vanhempi valittaa väsymystä ja yöunien vähyyttä. Taidamme poiketa valtavirrasta, koska menemme aikaisin nukkumaan ja heräämme yleensä ennen Lenniä. Poika nukkuu jo omassa huoneessaan, usein heräämättä kertaakaan yön aikana. Sitten jaksakin hyvin seuraavana päivänä äiti. Lapsen kehitystä ja uusien asioiden oppimista on hienoa seurata. Lenni on ollut aina helppo lapsi, varsin iloinen ja nauravainen.

Olen ammatiltani kokki ja äitiyslomalle jäädessäni tarjoilijaopin-

not olivat aivan loppusuoralla. Tarjoitukseksi olisi saattanut opintopuoleen ensi syksynä. Yrittäjänä toimiva mieheni olisi sen aikaa kotona hoitamassa lasta.

Minusta kokin ja tarjoilijan ammattitutkinnot ovat hyvä yhdistelmä. Koen olevani omalla alallani. Tykkään myös asiakaspalvelusta, mutta enemmän elementissään olen silti keittiön puolella. Haaveissa on, että minulla olisi jonain päivänä vielä oma ravintola, ensin täytyy kuitenkin hankkia runsaasti työkokemusta. Mieluiten jossakin tasokkaassa ravintolassa.

Kreetta Eskolan normaaliin viikko-ohjelmaan kuuluvat vierailut Sepän Kipinässä yhdessä puolivuotiaan Lenni-pojan kanssa. Osallistumista helpottaa se, että pop-up-tyyppiseen Vaunujengi-kerhoon ja muskariin ei tarvitse ilmoittautua etukäteen.